

Aan de BBB-fractie

Afschrift aan het algemeen bestuur

bezoekadres Dokter Van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 16 januari 2024 ons kenmerk Z/24/059120-246163

M. Wesselink, N. Koks,
portefeuillehouder D.S. Schoonman

onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen BBB over de waterketen

Geachte heer [REDACTED],

Op 13 december 2023 hebben wij schriftelijke vragen ontvangen van de fractie BBB naar aanleiding van een artikel in het Financieel Dagblad met als onderwerp 'Nieuwe bedrijfsaansluiting op riool niet langer zeker' (zie bijlage).

Hieronder treft u het antwoord op de door u gestelde vragen.

Vraag 1. Heeft u kennisgenomen van het artikel en wat is uw algemene reactie hierop?

Ja. In het artikel van het Financieel Dagblad (bijlage 1) staat dat in Nederland circa 15% van de rioolwaterzuiveringen (rwzi's) waarschijnlijk niet tijdig gaan voldoen aan de strengere EU-eisen vanaf 2027. Met deze EU-eisen wordt naar ons oordeel de Kaderrichtlijn water (KRW) bedoeld en niet de Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater, die momenteel wordt herzien.

De KRW is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de oppervlaktewaterkwaliteit van de Europese wateren vanaf 2015 aan bepaalde eisen moest voldoen, Nederland heeft hiervoor uitstel gekregen tot 2027. Op basis van een watersysteemanalyse is binnen WDOdelta bepaald welke (reductie)maatregelen voor nutriënten we op onze rwzi's moeten nemen om de KRW-doelen gerelateerd aan nutriëntenconcentraties in de waterlichamen van ons beheergebied te halen. Die maatregelen zijn opgenomen in de Stroomgebiedsbeheerplannen (SGBP) en ons Waterbeheerprogramma (WBP 2022-2027).

Momenteel wordt binnen de EU gewerkt aan herziening van de Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater. Dit is een richtlijn die onder meer eisen stelt aan de lozingen van rwzi's. De verwachting is dat besluitvorming over deze richtlijn in de eerste helft van 2024 plaats gaat vinden. Daarna moet die herziening nog worden geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Daarin zullen termijnen worden opgenomen waarbinnen rwzi's moeten gaan voldoen, de verwachting is dat die doorlopen tot 2045.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn onder meer aanleiding geweest om een Toekomstvisie Waterketen te gaan op stellen.

Vraag 2. Hoeveel rwzi's in ons gebied voldoen niet aan de aangescherpte EU-normen?

Er is op dit moment nog geen sprake van aangescherpte normen vanuit de EU voor de rwzi's in ons gebied (zie antwoord op vraag 1). In het meest recente voorstel voor de herziening van de Europese richtlijn stedelijk afvalwater zitten wel voorstellen die mogelijk leiden tot aanscherping van de lozingseisen.

Vraag 3. Zijn er voor zover op dit moment bekend rwzi's bij die nooit aan de nieuwe EU-normen kunnen voldoen omdat de kosten voor aanpassing onacceptabel hoog zijn t.o.v. de realisatie van een volledig nieuwe RWZI c.q. koppeling aan een andere rwzi?

Zie beantwoording vraag 2. De in het artikel beschreven problemen met aanpassingen van rwzi's ten behoeve van de KRW spelen vooralsnog niet bij WDODelta.

Vraag 4. Voor zover de rwzi's niet voldoen, zijn er al plannen in ontwikkeling c.q. gereed?

De rwzi's voldoen aan de lozingseisen van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (voorheen Activiteitenbesluit). Het bevoegd gezag kan ruimere of strengere eisen via maatwerkvoorschriften opleggen indien dit vanuit het realiseren van beoogde oppervlaktewaterkwaliteit mogelijk dan wel noodzakelijk is. Voor de rwzi Zwolle, waar Rijkswaterstaat het bevoegd gezag is, wordt voorzien dat de eisen strenger gaan worden. Dat is onder meer een reden voor de geplande voorverkenning in 2024. Voor de rwzi's, waar we zelf bevoegd gezag zijn, zal moeten blijken uit onder meer de tussenevaluatie KRW in 2024 of extra maatregelen of maatwerkvoorschriften noodzakelijk zijn om in 2027 de KRW-doelen te bereiken.

Voor gevallen waar er sprake is van een substantiële aanpassing/wijziging in de waterlijn van een bestaande rwzi, zoals bijvoorbeeld het geval is bij rwzi Echten ten behoeve van het zuiveren van het afvalwater van FAGE, moet de lozing van de rwzi opnieuw worden beoordeeld. Daarvoor moet volgens het landelijk emissiebeleid een immissietoets worden uitgevoerd. Deze wijze van beoordelen kan leiden tot benodigde aanpassingen en aanvullende investeringsvoorstellen. Onderdeel van deze immissietoets is een afweging welke milieugebruiksruimte een rwzi mag innemen.

Vraag 5. Wanneer kan het AB hierover voorstellen verwachten?

Voor rwzi Echten, waar sprake is van aanpassing van de waterlijn ten behoeve van FAGE, is dit afhankelijk van de beoordeling van de uitkomsten van de immissietoets. Daarover verwachten we in de eerste helft van dit jaar meer duidelijkheid. Voor rwzi Zwolle zal dat na afronding van de voorverkenning waarschijnlijk in 2025 zijn. Voor de overige rwzi's is dat afhankelijk van de uitkomsten van de tussenevaluatie KRW die in 2024 wordt uitgevoerd.

Vraag 6. Zijn er in de afgelopen jaren al grote investeringen gedaan waarbij geen rekening is gehouden met de nieuwe EU-normen terwijl deze al wel bekend waren?

Nee.

Vraag 7. Als geïnvesteerd moet worden zijn dan de rwzi's tijdig gereed en kent de EU bij invoering van de normen ook nog een overgangperiode?

Vanuit de KRW-doelen bezien is dit vooralsnog niet aan de orde zolang er geen substantiële aanpassing van de waterlijn plaats vindt bij een rwzi. We wachten de ontwikkelingen over de herziening van de EU richtlijn stedelijk afvalwater t.a.v. lozingseisen van rwzi's af (zie het antwoord op vraag 1).

Vraag 8. Verwacht u dat er in de toekomst bedrijven zullen zijn die hierdoor niet aangesloten kunnen worden en wat is uw verwachting over het aantal?

Bij het aansluiten van bedrijven met een grote lozing werken we volgens het (7 maart 2023 in AB) vastgelegd beleidskader afvalwater grote bedrijven waarmee we samen met de bedrijven zoeken naar wat maatschappelijk gezien de beste oplossing is voor het verwerken van het afvalwater (zie ook de Infographic in bijlage 2). De behandeling van afvalwater van bedrijven is geen primaire taak van het

waterschap. Van belang bij de beoordeling van nieuwe aansluitingen en/of lozingen is in dit kader of de KRW-doelen in een waterlichaam worden gehaald en dat er geen achteruitgang van de oppervlaktewaterkwaliteit plaats vindt. Dat is maatwerk per geval (welke stoffen worden geloosd, de beschikbare milieugebruiksruimte in het waterlichaam etc.) en hierover is op voorhand niets te zeggen.

Vraag 9. Kunnen aan nieuwe bedrijven, die tot nu toe normaal aangesloten kunnen worden, extra eisen worden opgelegd over de kwaliteit van het te lozen water?

Ja, dat kan. Dat is afhankelijk van de situatie (zie ook het antwoord op vraag 8).

Vraag 10. Welke actie onderneemt u naar gemeenten toe om hen te bewegen voortgang te maken met de afkoppeling van hemelwater van het riool?

Als waterschap zijn we continu in gesprek met de gemeenten in ons beheergebied. De gemeenten zijn doordrongen van het feit dat het waterschap belang heeft bij het afkoppelen van hemelwater vanaf de gemengde riolering. Bij alle plannen, nieuwbouw, herinrichting, renovatie van een wijk of buurt is afkoppelen een bespreekpunt. Meestal heeft de initiatiefnemer zelf daar al aan gedacht. Zo niet, dan brengen wij het naar voren.

Vraag 11. In hoeverre kunnen de huidige RWZI's de toekomstige woningbouwopgave en bevolkingsgroei nog aan?

In 2022 is een onderzoek gedaan naar de afvalwaterprognoses in relatie tot onze rwzi-capaciteit. Hieruit blijkt dat op rwzi Dalfsen en rwzi Zwolle tot 2030 knelpunten te verwachten zijn. Voor Dalfsen zijn maatregelen getroffen (afpraak met gemeente om af te koppelen). Voor rwzi Zwolle zal in 2024 een voorverkenning starten, omdat hier naast de flinke groeiprognoses ook andere ontwikkelingen zijn die zeer ingrijpend kunnen zijn voor de rwzi Zwolle. Tot 2040 kunnen ook de rwzi's Echten, Kampen en Heino tegen hun grenzen aanlopen. Deze ontwikkelingen zijn mede aanleiding om een Toekomstvisie op de Waterketen op te stellen. Deze biedt handelingsperspectieven om wendbaarder te kunnen worden ten aanzien van deze opgaven. Concrete uitwerking zal vervolgens plaats gaan vinden in een programmatische aanpak.

Het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

de dijkgraaf

